

der. Man vil sige mig: vi have ikke kunnet følge denne Vej, fordi der i Anordningen af 1842 om Hærorganisationen anmærkningsviis er paalagt Corpserne, Regimenterne, at de maae ikke øve Mandskabet i mindre end 16 Maaneder; men naar man seer nøie efter, hvad denne Anmærknings-Bestemmelse gaar ud paa, saa vil Ingen kalde den en Lovbestemmelse, men det er kun et Paalæg til vedkommende Commandeurer om ikke at hjemforlove Mandskabet, saaledes som Brug og Stik har været, til forskjellige Tider, uden at tage Hensyn til, om disse 16 Maaneder have været anvendte til Øvelse, men det kan ikke have været og har ikke været betragtet som et Paalæg til den øverste militære Bestyrelse, thi havde det været Tilfældet, saa havde den forgaet sig mod denne Lov i det Dieblik, hvor den tvertimod paa den fuldstændigste Maade maaskee havde opfyldt sin Pligt. Der er nemlig i dette Dieblik hjemforlovet en meget betydelig Deel, som ikke har gjort 16 Maaneders Tjeneste; det er skeet i Satskassens Interesse, og det er velgjort, forsaavidt det er den ledende Grund, men deri ligger ogsaa Beviset for, at Krigsbestyrelsen, uden at behøve nogen Lovbestemmelse dertil, efter sin egen Indskydelse — thi der kunde være krævet en Lovbestemmelse, om den havde været fornøden, da Rigsdagen jo dengang var samlet —, kan hjemsende Mandskab med kortere Øvelse end 16 Maaneder; den kan det med en rolig Samvittighed, fordi den har seet Batalioner, sammensatte af nyøvet Mandskab, med kortere Øvelse, gaae Fienden imøde og holde sig vel, og den kan det i dette Dieblik saa meget lettere, som man maa antage, at Afgjørelsen af det Spørgsmaal, hvorledes Hærtjenesten skal ordnes, ligger nær, og som der inden denne Afgjørelse kan komme, vil være meget ringe Fare ved, at endeel af det Mandskab, som nu øves, fik en noget kortere Øvelse. Man har fremstillet for os Faren ved en nær-Krig og den deraf følgende Nødvendighed af Anskaffelser, som endog skulde gøres senere i Tiden; men hvis der er Fare for en nær Krig, hvad ligger da nærmere for os at gøre end at sørge for, at det tilvørende Mandskab er øvet og paa rede Haand. Der er en saadan Modsigelse i disse

2 forskellige Maader at betragte Sagen paa, at jeg har troet at maatte fremhæve det. Jeg troer ikke at det ligger i noget frivilligt Valg, men det ligger aabenbart deri, at man i hvert enkelt Tilfælde har grebet det, man fandt nærmest og beqvemst. Der er en større Fare ved, før vor nye Værnepligtslov har faaet Grund og Rod, at komme til denne Art Lodstrækning, til en Lodstrækning, som ikke bestemmer, hvem der skal kaldes først og hvem der skal kaldes næst, men hvem der med Rimelighed kan blive pligtig til, i en Række af Aar at blive kaldet, og hvem der med Rimelighed kan blive aldeles fri. Der staaer noget ganske Andet og Mere paa Spil. Paa forrige Rigsdag begjærede jeg af Krigsministeriet en Oplysning om, hvorledes Udskrivningen var falden ud, da den sidst blev foretagen; Krigsbestyrelsen har i Vinterens Løb haft den Opmærksomhed at sende mig disse Oplysninger, og naar, som jeg haaber, et Udvalg bliver nedsat i denne Sag, skal jeg ved at forelægge dem for Udvalget vise, at Folk blive mere kortsynede, efter som der vindes Mere ved at være kortsynet, at Svagheden udbreder sig, efter som den bliver Middel til at unddrage sig fra Mere, og at det i det Hele er meget vanskeligt for Sessionerne at fremtvinge en fuldkommen Nødtiggighed ved disse Sagers Afgjørelse. Grunden til denne min Paastand ligger i den overordentlig store Forskjellighed, der viser sig i Udvalget af den samme eller eensartede Forretning paa forskjellige Steder, uden at denne Forskjellighed kan udledes af nogen særlig Legems- eller Sundhedsbeskaffenhed. Jeg troer derfor, at det Simpleste er at udskrive det hele Mandskab, og ved en Tilføielse i Loven at give Krigsbestyrelsen Bemyndigelse til at hjemforlove Mandskabet tidligere end efter 16 Maaneders Forløb, maaskee efter 6 eller endog 4 Maaneders Forløb, naar den har seet og erkjendt, at det er vel øvet. Man maa vel lægge Mærke til, at der paa den ene Side ligger en Trang og paa den anden Side en Opmuntring i at sige til Mandskabet: De af Jer, som ere duelige og som præstere Alt, hvad der forlanges, komme tidligt hjem, og de, derimod, med hvem dette ikke er Tilfældet, blive holdte længere tilbage; det er Noget, som det i det Hele er nødvendigt